

SYLABUS**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-2022***(skrajne daty)*

Rok akademicki 2019/2020

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	ANATOMIA
Kod przedmiotu*	Poł/I/A-A
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Instytut Nauk o Zdrowiu
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Medycznych
Kierunek studiów	Położnictwo
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, I semestr
Rodzaj przedmiotu	Nauki podstawowe
Język wykładowy	polski
Koordinator	Prof. Dr hab. n. med. Stanisław Orkisz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr n. med. Bogdan Obrzut, lek. med. Maciej Kaniewski

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30	45	-	-	-	-	-	10 sam.	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

1. **Wykład (W)**: student generuje/rozpoznaje odpowiedź: krótkie strukturyzowane pytania, test jednokrotnego wyboru.

2. **Ćwiczenia (ĆW)**: zaliczenia pisemne cząstkowe.

3. **Samokształcenie**: zaliczenie na podstawie przygotowania zleconego zadania – pracy indywidualnej tj. przygotowanie prezentacji multimedialnej na wskazany temat: „Układ moczowo-płciowy” (realizacja efektów: A_W1, A_U1)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza z zakresu nauki o człowieku realizowana w ramach szkoły średniej
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej: - ogólnej budowy organizmu ludzkiego; - szczegółowej budowy komórek, tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
C2	Nauczenie studenta: - posługiwania się właściwymi określeniami anatomicznymi w opisie stanu pacjenta; - rozpoznawania w organizmie człowieka poszczególnych narządów; - określania prawidłowości anatomicznych u człowieka
C3	Kształtowanie świadomości studenta o znaczeniu wiedzy z anatomii w praktyce położnej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka;	A.W1.
EK_02	budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodnego;	A.W2.
EK_03	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego;	A.U1.
EK_04	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	D.K7.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Lp.	Treści merytoryczne (I rok: I semestr)	Liczba godzin
1.	Organizm człowieka jako całość.	1
2.	Budowa komórek i tkanek.	2
3.	Układ kostno-stawowy	4
4.	Układ mięśniowy	2
5.	Układ pokarmowy	2
6.	Układ oddechowy	2
7.	Układ krążenia.	4
8.	Układ krwiotwórczy	1
9.	Układ moczowo-płciowy	3
10.	Budowa i podział układu nerwowego	2
11.	Ośrodkowy układ nerwowy	2
12.	Obwodowy układ nerwowy	2
13.	Autonomiczny układ nerwowy	1

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

14.	Układ narządów zmysłu.	2
15.	Układ wewnątrzwydzielniczy	1
Razem		30

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Lp.	Treści merytoryczne (I rok: I semestr)	Liczba godzin
1.	Cytologia.	3
2.	Szkielet osiowy i obwodowy. Miednica kostna, budowa kanału rodowego.	3
3.	Budowa stawów rodzaje. Układ więzadłowy	3
4.	Układ trawienia. Gruczoły trawienne. Otrzewna.	3
5.	Górne i dolne drogi oddechowe	3
6.	Budowa serca. Krążenie duże, małe i płodowe	3
7.	Układ chłonny	3
8.	Układ moczowo-płciowy.	3
9.	Krew. Układ czerwono- i białokrwinkowy.	3
10.	Budowa szpiku kostnego	3
11.	Mechanizmy obronne krwi.	3
12.	Układ nerwowy autonomiczny	3
13.	Narządy zmysłów.	3
14.	Gruczoły wydzielania wewnętrznego	3
15.	Budowa skóry. Budowa gruczołu piersiowego.	3
Razem		45

3.4 Metody dydaktyczne

1. **Wykład:** konwersatoryjny z prezentacją multimedialną
2. **Ćwiczenia:** ćwiczenia z instruktążem, dyskusja dydaktyczna.
3. **Samokształcenie:** praca indywidualna studenta - prezentacja multimedialna

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
A.W1.	Wykład: test jednokrotnego wyboru Ćwiczenia: zaliczenia pisemne częściowe	w, ćw
A.W2.	Wykład: test jednokrotnego wyboru Ćwiczenia: zaliczenia pisemne częściowe	w, ćw
A.U1.	Wykład: test jednokrotnego wyboru Ćwiczenia: zaliczenia pisemne częściowe	w, ćw
D.K7.	Wykład: test jednokrotnego wyboru Ćwiczenia: zaliczenia pisemne częściowe	w, ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład:

1. Pozytywna ocena z egzaminu końcowego

- test jednokrotnego wyboru, krótkie strukturyzowane pytania - tj. uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu pisemnego

• Egzamin teoretyczny pisemny składający się z pytań testowych obejmujących całość materiału (tematyka wykładów i ćwiczeń)

- Czas trwania egzaminu: 1 godz.
- Za poprawnie udzieloną odpowiedź student otrzymuje 1 punkt, za błędną 0 punktów
- Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Ocena wiedzy:

5,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 91- 100%

4,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 81-90%

4,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 71-80%

3,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 61-70%

3,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%

2,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60%

Ćwiczenia:

Warunki zaliczenia ćwiczeń:

1. pełne uczestnictwo i aktywność studenta na ćwiczeniach
2. obserwacja pracy studenta
3. bieżąca informacja zwrotna
4. obserwacja pracy studenta na ćwiczeniach
5. ocena przygotowania do zajęć
6. dyskusja w czasie ćwiczeń
7. sprawdzanie wiedzy w trakcie ćwiczeń
8. zaliczenia pisemne częściowe (kolokwia odbywają się po zakończeniu danego działu tematycznego) - uzyskanie co najmniej 60% punktów z testów pisemnych
9. Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Ocena umiejętności:

5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, potrafi umiejętnie wykorzystać wiedzę z zakresu anatomii

4,5 - student aktywnie uczestniczy w zajęciach, z niewielką pomocą prowadzącego, w dobrym stopniu potrafi operować wiedzę z zakresu anatomii

4,0 - student aktywnie uczestniczy w zajęciach, z większą pomocą prowadzącego, jest poprawiany, w dobrym stopniu potrafi operować wiedzę z zakresu anatomii

3,5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na przeprowadzenie rozmowy z prowadzącym w stopniu dobrym z zakresu anatomii

3,0 – student uczestniczy w zajęciach, na poziomie dostatecznym wykształcił umiejętność z zakresu anatomii

2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, nie potrafi wykorzystać wiedzy z zakresu anatomii

Samokształcenie:

1. Zaliczenie na podstawie wykonania i przedstawienia prezentacji multimedialnej:

1. pozytywna ocena z realizacji wyznaczonego zadania – 60% uzyskanych punktów

2. Kryteria oceny stanowią: – ilość slajdów – 20 (+/- 5) – zgodność przedstawionej tematyki w prezentacji z realizowanym efektem kształcenia (A_W1, A_U1) – zgromadzenie i przedstawienie aktualnej literatury zgodnie z normą do danego tematu – podstawowe zasady tworzenia prezentacji multimedialnych – przedstawienie tytułu, celu, istoty prezentacji, dostosowanie prezentacji do odbiorców, rozkład procentowy ilości tekstu zawartego w slajdzie, odpowiednia czcionka, czytelność elementów graficznych, kolorystyka, celowość zastosowanych animacji, autorstwo prezentacji

3. Ocena samokształcenia: zakres ocen 2.0 – 5.0

– poniżej 60% (2.0) – realizacja zleconego zadania nie uwzględnia poprawności żadnego z w/w przyjętych kryteriów oceniania

– 60% (3.0) – realizacja zleconego zadania uwzględnia jedynie zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w prezentacji z realizowanymi efektami kształcenia, ilość literatury 5

61-70% (3.5) – realizacja zleconego zadania uwzględnia zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w prezentacji z realizowanymi efektami kształcenia, student potrafi odpowiedzieć na

zadawane pytania po ukierunkowaniu przez prowadzącego w zakresie tematyki zgodnie z przedstawianą prezentacją
 71-80% (4.0) – realizacja zleconego zadania uwzględnia zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w prezentacji z realizowanymi efektami kształcenia, student potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania zgodnie z tematyką prezentacji
 – 81 - 90% (4.5) - realizacja zleconego zadania uwzględnia prawidłową liczbę slajdów, zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w prezentacji z realizowanymi efektami kształcenia, student potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania zgodnie z tematyką prezentacji, jego wiedza wykracza poza materiał przygotowanej prezentacji
 – 91-100% (5.0) – realizacja zleconego zadania uwzględnia prawidłowość wszystkich w/w kryteriów oceniania, student potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania zgodnie z tematyką prezentacji oraz uzasadnia swoją wypowiedź zgodnie z wykorzystaną literaturą

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	75 godz.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5 godz.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20 godz.
SUMA GODZIN	100 godz.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3 ECTS

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Gołąb B.K.: Podstawy anatomii człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000
- Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
- Putz H.R., Pabst R.: Atlas anatomii człowieka –Sobotta. Urban & Partner, Wrocław 2001
- Ilustrowany atlas anatomii człowieka / [aut. Małgorzata MituraLesiuk, Iwona Mróz, Michał Wójcik]. - Kalisz : Wydawnictwo Martel, [2014].
- Anatomia człowieka : podręcznik dla studentów. T. 4, [Szyja, głowa, mózgowie] / red. nauk. Olgierd Narkiewicz, Janusz Moryś ; aut. Olgierd Narkiewicz [et al.] ; il. wykonała Sylwia Scisłowska. - Wyd. 1 - 1 dodruk. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2014.

6. Anatomia ogólna : kości, stawy i więzadła, mięśnie / napisał Michał Reicher ; współaut. T. Bilikiewicz, St. Hiller, E. Stołyhwo ; przerobili i uzup. E. Sieńkowski [et al.] ; pod red. Wiesława Łasińskiego. - Wyd. 13 - 3 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, [2013].
7. Atlas anatomii człowieka. [T. 1], Ogólne pojęcia anatomiczne, narządy ruchu / Sobotta ; red. 23. wyd. oryg. R. Paulsen i J. Waschke ; [tł. z jęz. niem.], oprac. i red. nauk. wyd. IV pol. Witold Woźniak, Kazimierz S. Jędrzejewski. - Dodr., wyd. 4 pol. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2014.
8. Atlas anatomii człowieka. [T. 2], Narządy wewnętrzne klatki piersiowej, jamy brzusznej i miednicy / Sobotta ; red. 23. wyd. oryg. R. Paulsen i J. Waschke ; [tł. z jęz. niem.], oprac. i red. nauk. wyd. IV pol. Witold Woźniak, Kazimierz S. Jędrzejewski. - Dodr., wyd. 4 pol. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2014.
9. Atlas anatomii człowieka. [T. 3], Głowa, szyja i układ nerwowy / Sobotta ; red. 23. wyd. oryg. R. Paulsen i J. Waschke ; oprac. i red. nauk. wyd. IV pol. Witold Woźniak i Kazimierz S. Jędrzejewski ; [tł. z jęz. niem. Michał Pająk, Maciej Sebastian]. - Dodr., wyd. 4 pol. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Aleksandrowicz R.: Mały atlas anatomiczny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
- Fenais H., Dauber W.: Ilustrowana anatomia człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003
2. Malinowski A., Asienkiewicz R. Anatomia funkcjonalna człowieka: schematy do ćwiczeń. Uniwersytet Zielonogórski. - Wyd. 4 rozsz., (dodr.). - Zielona Góra : Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2010
3. Oliver Kretz, [tł. z niem. Grzegorz Żurek]. Sobotta - ćwiczenia z anatomii : 120 rycin. - Wyd. 1 pol. / red. G. Żurek. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, cop. 2008
- Urbanowicz Z.: Podstawy anatomii człowieka. I, II Tom. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2001.
4. Atlas of human anatomy / Frank H. Netter ; [consulting eds.: John T. Hansen et al.]. - 5th ed. - Philadelphia : Saunders Elsevier, cop. 2011.
5. Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego / Bogusław K. Gołąb ; współaut. Kazimierz Jędrzejewski. - Wyd. 5 uzup., 5 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
6. Mózg człowieka : anatomia czynnościowa mózgowia. T. 1 / John Nolte ; Trójwymiarowe rekonstrukcje mózgu John Sundsten ; [tł. z jęz. ang.: Jerzy Dziewiątkowski et al.]. - Wyd. 1 pol. / red.
7. Janusz Moryś. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, cop. 2011.
- Mózg człowieka : anatomia czynnościowa mózgowia. T. 2 / John Nolte ; Trójwymiarowe rekonstrukcje mózgu John Sundsten ; [tł. z jęz. ang.: Jerzy Dziewiątkowski et al.]. - Wyd. 1 pol. / red.
8. Janusz Moryś. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, cop. 2011.
- Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni : badanie, objawy, testy / Klaus Buckup, Johannes
9. Buckup ; [tł. Dariusz Białoszewski, Anna Słupik]. - Wyd. 4 pol., uaktual. i zm. / red. nauk. Dariusz Białoszewski, Anna Słupik. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2014.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej